

DOE-AGENDA Bewonersinitiatief provincie Utrecht 2018 – 2022

I. Waarom een DOE-AGENDA

In de provincie Utrecht zijn nu meer dan 50 initiatieven actief in dorpen en wijken, waar mensen naar elkaar omkijken, zelf activiteiten organiseren van een koffie-ochtend tot de bouw van appartementen, zodat mensen oud kunnen worden in hun eigen dorp. Ook in Utrecht-Oost zijn goede voorbeelden van bewoners die het heft in eigen hand nemen.

Voorbeelden:

- Initiatieven die zich richten op het koppelen van vraag en aanbod tussen bewoners en het koppelen van vragen van bewoners aan (in)formele organisaties. Vanuit de ervaring dat er al heel veel is in een dorp, en dat het gaat om de verbinding.
  - coördinator van Huiskamer van Odijk
  - dorpsondersteuner van Austerlitz Zorgt.
- Initiatieven die zich richten op een ontmoetingsplek in het dorp en daar onder meer dagondersteuning/ dagbegeleiding willen aanbieden aan kwetsbare medebewoners
  - Door Achterveld Voor Achterveld
- Initiatieven die richten op het bieden van woonvoorzieningen, zoals het ontwikkelen van een levensloopbestendige wijk of dorp en zorgwoningen
  - Dorpsraad Westbroek
  - Austerlitz Zorgt

Met de DOE agenda willen deze lokale initiatieven op het gebied van welzijn, leefbaarheid, wonen, zorg een volgende stap zetten. Idee is van elkaar te leren en samen de maatschappelijke beweging vanuit bewoners en bewonersinitiatief te versnellen en versterken. In ambtenarentaal: verbinden van de leefwereld en de systeemwereld, sociale innovatie realiseren. Door middel van een Utrechtse Aanpak, gebaseerd op wat werkt in de praktijk. Om dat te bereiken moeten we DOEN! Bewoners zijn van het doen, in plaats van praten.

Hogere doel is het voorkomen van overbelaste mantelzorgers, betaalbaar houden ouderenzorg, veel meer benutten van de energie en talenten van mensen, zorgen dat iedereen in zijn eigen dorp oud kan worden, zorgen dat iedereen mee kan doen. En dat alles tegen lagere zorgkosten. De nabijheid van de stad biedt daarbij kansen voor het platteland en andersom.

Maar er is vanuit de bewoners(initiatieven) wel behoefte aan een facilitator of trekker van dit proces. Zij willen aan de slag samen met Omzien, het netwerk van lokale initiatieven in de provincie Utrecht, Zorgbelang Gelderland|Utrecht, die ervaring hebben met een vergelijkbaar proces in Gelderland en gebiedscoöperatie O-gen.

Resultaat: een brede coalitie van vernieuwers – bewoners, initiatiefnemers, ervaringsdeskundigen, samen met bestuurders, ambtenaren, sociaal ondernemers, experts uit andere betrokken organisaties en netwerken. Benutten van elkaars kennis en potentieel – samen doen!

II. Doel en doelgroep

Doel zijn vitale en gezonde dorpen waar bewoners zich inzetten voor elkaar en zelf zeggenschap hebben over het organiseren van welzijn en zorg. Bovenliggend doel is versterking van de lokale economie in Utrecht-Oost, via de maatschappelijke beweging naar meer bewonersregie en – initiatief. Sociale innovatie, met als resultaat vitale en gezonde buurten en dorpen.

Doelgroep zijn inwoners van het platteland in Utrecht-Oost. Daarbij wordt verbinding gezocht met het nabijgelegen stedelijk gebied.

III. Utrechts model en programmalijnen 2018 - 2021

De basis die er ligt vraagt om versteviging van bestaande initiatieven, verdere uitbreiding met nieuwe initiatieven, verduurzaming van initiatief en verbinding/verbreding van initiatief naar bijvoorbeeld gezondheidsbevordering of vermindering van gezondheidsachterstanden. Utrecht is een innovatieve en economisch gezien sterke regio. We willen die innovatieve kracht ook benutten voor de typische vraagstukken van deze provincie, vanuit bewonersinitiatieven en gemeenschappen, die steeds meer (mee)sturen.

Dit doen we vanuit 5 programmalijnen.

1. **Bewoners aan zet:** Bewonersinitiatieven, naar elkaar omzien, diversiteit in praktijk, inclusie
  - Ondersteuning initiatieven; kleinschalige huiskamer-bijeenkomsten / cafésessies
  - Kennisfestival: netwerk- en themabijeenkomst rond actuele thema's
  - kennisuitwisseling
  - kennisproducten/werkzame modellen
  - Inventarisatie en in beeld brengen van initiatieven en hun gebruikers: beeld, beschrijvingen, narratief, actie-onderzoek.
2. **Verduurzaming bewonersinitiatief**
  - Maatwerkondersteuning bij volgende stappen van initiatieven door pool van experts/deskundigen (advies, handjes, kennis) gericht op realiseren van volgende stappen of doorbraken
  - Toekomstbestendige dorpshuizen, ontmoetingsplekken, broedplaatsen
  - Experimenteer-, onderzoek- en ontwikkelruimte creëren voor nieuwe vragen en ontwikkeling van concepten, gericht op leren en kennisdelen door initiatieven en hun partners.

3. **Samenwerking overheid – burgers: lokaal en regionaal samenspel**
  - Overheidsparticipatie en bewonersinitiatief/samenlevings-kracht
  - Leerexcursie langs initiatieven en gemeenten voor lokale spelers
  - Bestuurlijke vernieuwing, rol gemeente (raad, bestuur, ambtelijk), provincie, adviesraden, welzijn, maatschappelijk middenveld richting initiatieven vanuit de samenleving, vernieuwing lokale democratie
  - Dorps-/wijkplannen; proeven van meer lokaal eigenaarschap en zeggenschap.
4. **Maatschappelijke impact zichtbaar maken**
  - Bepalen maatschappelijke waarde initiatieven (financiële en sociale impact)
  - Buurzaamheidsindex: meten van gemeenschapskracht en effecten ervan; Innovatief en vooruitstrevend, aansluitend bij initiatieven
5. **Toerusten, kennis en kunde**
  - Andere spelregels, die gemeenschappen stimuleren en ontwikkelen zodat bewoners in dorpen gemakkelijker initiatief opstarten en doorontwikkelen
  - Toerusten van actieve bewoners
  - Emancipatie van bewoners/professionals en politiek
  - Pool van ervaringsdeskundigen/experts

IV. Activiteiten

- Netwerkontwikkeling: 35 lokale initiatieven in beeld (letterlijk en figuurlijk)
- 5 huiskamerbijeenkomsten per jaar
- 3 themabijeenkomsten waarvan een kennisfestival per jaar
- 6 kennisproducten
- 5 keer maatwerkondersteuning
- 4 gemeenten begeleid bij invulling lokaal samenspel
- 1 leerexcursie
- 1 bijeenkomst over Publieke Waarden
- 4 dorpsplannen per jaar
- 2 experimenten
- 4 trajecten voor toekomstbestendige dorpshuizen/bruisplekken/broedplaatsen
- 2 proeftuinen voor levensloopbestendige dorpen
- 2 ontwikkelclubs voor duurzame organisatie financiering
- Onderzoek buurzaamheidsindex: bepalen maatschappelijke waarde lokale initiatieven
- Workshops, cursussen op basis van vragen van initiatieven
- 1 pool van lokale ervaringsdeskundigen en experts

V. Planning

Start van het project: najaar 2018 (of later als de procedure meer tijd in beslag neemt)

Looptijd: 3 jaar